

Gyökeres megoldás.

A belpolitikai kérdéseket egyelőre még mindig háttérbe szorítják a háborús európai helyzetbe előtérbe nyomakodott fontos gazdasági vonatkozású kérdések. A visszafoglalt Délvidéknek az anyaországgal való összeolvadása fokozatosan halad előre. A visszatért városok egymásután rendezték örömnempeiket, melyeknek során a nemzetiségek, köztük a szerbek is hűségnyilatkozatot tettek. A délvidéki gazdasági záróvonal átlépése ügyében is történtek könnyítések és a felszabadult városokban részben már megindult, részben a napokban indul a magyar szini évad.

Hóman kultuszminiszter, akinek nyolcéves miniszterségét és elért jelentős eredményeit elismeréssel méltatta a sajtó ellenzéki része is, a Művészeti Hetek alkalmával Ungváron beszédet mondott a magyar-ruszin békés együttélés századairól. Meglátogatta az iskolákat és kijelentette, hogy a rossz állapotban lévő iskolaépületek helyreállítását elrendeli és behatóan foglalkozik a kárpátaljai magyar szórványok sürgősen megoldandó oktatásának ügyével is. A miniszter körutat tett a Kárpátalján, majd Erdélyben tanulmányozta az iskolai és más kulturális kérdéseket.

A politikai életet és a közvéleményt a kormány tagjai részéről történt néhány megnyilatkozás foglalkoztatja. Ezekben is kevesebb a belpolitika és több a gazdasági vonatkozás. Érdekes megállapításokat tett Szász Lajos pénzügyi államtitkár képviselői beszámolója során. Hangsúlyozta, hogy egész Európa, sőt az egész világ nagy átalakulás előtt áll. Két világnézet harcol: a régi, liberális és az új, a szociális tartalommal telített. A liberális felfogás szerint a gazdasági élet alapja a pénz, hatalmi eszköze az osztályharc, célja a profi, az új felfogás szerint a gazdasági élet alapja a munka, eszköze a társadalmi ellentétek kiigénylése, célja a közérdek szolgálata. A nagy háború tanulságai alapján, a honvédségért még további áldozatot kell hoznunk, hogy a háború után a nemzet érdekeit minél nagyobb mértékben érvényesíthessük.

A zsidókérdés gyökeres megoldásáról is szólt az államtitkár. Szerinte nem megoldás, hogy néhány zsidótól elveszik a trafikjogot. A gazdasági hatalmat kell átadni keresztény kezekbe. Erős az ellenállás, de a kulcspozíciók átállításának rövid időn belül be kell következnie. Nagyobb baj a stóhrmann rendszer. Megérti, hogy a zsidóság ragaszkodik pozícióihoz, azt azonban nem, hogy akadnak emberek, akik pénzért odaadják magukat. Szomorú tény, hogy névleges pozíciókat vállalnak tiszteletreméltó nevek viselői, anélkül, hogy tevékeny munkát fejtenének ki és a zsidóság érdekeit szolgálják az ország közérdekének szolgálata helyett. Nemcsak a zsidó-

A lélek ünnepe.

Az égből leszálló tüzes nyelvek, a kinon, halálón, anyagon, álnokságon gyözedelmeskedő Lélek ünnepét még ezidén is háboruban üljük. De azért „szép piros a pünkösdi napja, mintha tüzzel, Szentlélekkel, menny-föld tele volna...”

A sebes zugással érkező, láthatatlanul, a lelkek-szívek mélyén munkáló Lélek ünnepe újra itt van és szívünkre mélyül, ajkunk némaságában is ismétlődik a csodálatos szekvencia: *Sine tuo nomine, nihil est in homine, nihil est innoxim.* Az emberi lét és lényeg mélységes, elegendő gyarlóságából, melyet az eredeti bűnből, avagy fejlődésünket az anyagi, állati lét tompaságából származtatók egyaránt megvaldíthatnak, szökik fel e vallo-más: *Segítséged nélkül nincsen semmi büntetlen, szép, igaz, emberi az emberben...*

Milyen mélységesen időszzerű és megkapó az ősi imának e hangzata éppen napjainkban. E napokon, amikor egy beteg világfejlődés végső számadáshoz siet. Amikor láthatjuk, hogy pusztító, romboló tüzek hullanak még az égből is, honnan kétezer év előtt a Lélek árasztotta sugarait és küldte kegyelmét. A középkor mély, benső lelki egységét kissé eszményesítve felidéző *Novalis-i Christenheit ode: Europa* szinte tökéletes ellentétéhez érkezünk. A magányában megindító szépségű Mária-dalokat írogató protestáns költő, aki egész rövidségében is teljes életén át a romantika „kék virágát” kereste, annak idején az egység felbomlását három fókuszban: renaissance, reformáció, felvilágosodás, találta meg. Amint hogy hozzá hasonlóan rajzolták meg ugyanezt a párizsi Institut Catholique tudós tanára, *Jacques Maritain: Luther—Descartes—Rousseau* nevéhez kötve, vagy a mi *Szekfü Gyulánk: a renaissance államfilozófia és államgyakorlat, a protestantizmus és a francia forradalom állomásaiban.*

Azóta a francia forradalom szabad versenye, mely a gazdasági és társadalmi fejlődést hordozni már nem tudó feudalizmus helyére lépett, infámis, teljes csőddel megbukott. Megbukott természetrajzi téren, megbukott a népek közötti viszonylatban, megbukott az egyes emberek közötti kapcsolatban egyaránt. Megbukott

végleg és visszavonhatatlanul, mert nem igaz, hogy a létbarchan, a struggle for life-ban, nem igaz, hogy a laissez faire, laissez passer, hajrás, aki bírja-marja szabadságversenyében a jobb, az igazabb, az erősebb győz. Ellenkezőleg, a ravaszabb, az alamuszibb, az aljasabb, a fondorlatosabb és nemes nagy népek és tiszta, zseniális egyéniségek elhullanak. Ezzel a cinkos liberalizmussal szemben az emberiség jobb része újra csak a keresztény demokrácia, a mélyről, áldozatos, nevelő dedagógiával feltörő eszméjéhez és eszéihez menekülhet. Ahhoz a keresztény demokráciához, mely metafizikai alapjában és hordozói erkölcsében egyaránt különbözik a liberálistól, avagy az antiliberális lepel alatt ugyanazon vetkeket és tévedéseket folytatottól. A keresztény demokrácia legfőbb értéke az Isten szolgálatára rendelt emberi személyiség, a halhatatlan lélek üdve és ennek földi előfeltételei. Benne a lelkiismereti szabadság több és nagyobb, mint a gazdasági, mely a maga monopol-kapitalizmussá züllött rendszerén át ledőli, elpusztítja az egyén erkölcsi, politikai, sőt gazdasági szabadságát is. A gyakorlatban a liberalizmus a szabadságversenyt át megöli a demokráciát, azaz a plutokrácia takarójává kényszeríti, szabadsága pedig az éhenhalás szabadságává, a gazdagoknak és szegényeknek egyaránt a hidak alatt való alvás lehetőségét engedélyező szabadossággá aljasul. Felidézve *Claireuxi Szent Bernát* igazságát, melyet *Huisinga* az *Im Schatten von Morgen* című könyvének elejére írt: *Habet iste mundus noctes suas et non paucas...* Valóban nem egy éjszakája van a világnak, melyek alatt mégis, bármily nehéz, hinnünk kell, hogy van egy égi Hatalom, mely minden rosszban javunkat üzi...

Mert kétségtelen, hogy a világnak alapjában ma egy nagy problémája van: a szociális probléma s még az ennél végtelenül fontosabb, mert az örökkévalóság felé nyíló, metafizikai probléma is rajta át jelentkezik, tör felénk. Ahol ugyanis a szociális kérdést becsületesen fölvetik, vele őszintén szembenéznek és megoldására törekszenek, ott jelen van az Isten,

ahol azonban elhazudják — hasztalan hívják, emlegetnék nevét — végtelenen távol járnak Tőle. A másik nagy kérdés, — melyet a világháborút követő békék tettek helyenként, most már a szociális kérdéstől független, önálló életet élő problémává, — a nacionalizmus, inkább egy szép adottság lenne. A különböző fajok, népek, nyelvek, kultúrák, tájak, történelmek, az örök emberi alaptételt megkapóan variáló adottság, melyet hálás szívvel kellene csupán tudomásul vennünk, megköszönnünk az Alkotónak és örülnünk, gyönyörködnünk benne. Azzal az anyagi és erkölcsi áldozattal, mellyel a háború jár, meg lehetett és lehetett volna oldani az egész világnak szociális problémáját. A nacionalista ellentétek végső kiélezése helyett össze lehetett volna békíteni, el lehetett volna simítani, reálisán föl lehetett volna oldani a meglevő szociális ellentéteket. Mig így az apokaliptikus lovas dühöngésével, — mely a középkori legenda szerint Krisztust újra sirni készíti a kereszten, mert őt sebének fölpatlant nagy tanítása ismét hasztalan hirdeti az emberek testvériségének álmát, — összevegyül az ártatlan népek, gyermekek, szüzek, aggok panasza.

Szörnyű csontmező lesz-e tehát a világ, mely fölött a háború apoteozisát károgo varjak izesztó zenéje halik? *Isten titka* ez, amint csupán Ő őrzi azt is, hogy jön-e újra igazi élet majd a csontokba, felhangzik-e a próféta látomásos szava: *Ossa arida audite verbum Domini...* Száraz csontok, halljátok meg az Ur szavát... A földnek most fáj az ember és a Vigasztaló hasztalan küldi sugarát a bűnbe börtönölt lelkek felé. De a világ a véres romok felett majd újra megbékül, élni, dolgozni, szeretni kezd. A tavaszi erdőszélen majd újra zöldelnek a fák, kihajtanak a bokrok, virágborulnak és virágos ágaik majd újra szerelmes fiatalok arcába csapódnak. Az első csóknak mondhatatlan édessége fölött az ég mély, végtelen kétsége, a napsugár derüje fénylik majd. Mert elmúlnak bűnök, öröletek, harcok, elmúlik osztályharc és fajharc, elmúlnak demokráciák és diktatúrák, csak az ég marad meg, a minden halálón győzedelmes emberi folytatás és fölöttünk e viharokszántotta vén föld színét megújító Lélek...

(—any.)

kérdést kell tehát megoldani, hanem ennek fattyuhajtását, a stóhrmann-kérdést is. A magyarság széles rétegei helyesléssel veszik tudomásul az államtitkár kijelentéseit és várják a kormány ezirányú intézkedéseit.

Az Erdélyi Párt az unió ki-mondásának 93. évfordulóján Kolozsvárott tartotta most nagygyűlését többszáz kiküldött részvételével. A nagygyűlés hatalmas demonstráció volt a haza egysége és a nagy nemzeti célok mellett. Bánffy földművelésügyi miniszter is beszélt a földkérdés megoldásának gyorsításáról s a mezőgazdasági termelés átállításáról és fokozásáról.

Erről egyébként másutt *Laky* közellátási miniszter is szólt és az egyke ellen is beszélt, mert nagy szükség lesz arra, hogy a háború után, amikor Magyarországra a mezőgazdasági és ipari konjunktúrának korszaka kezdődik, sokkal több dolgos kéz álljon rendelkezésre. Boldog lesz az ország, amely egy nemzedék múlva élvezni fogja a mostani erőfeszítések gyümölcsét. Belterjes művelésre térünk át, amellyel megsokszorozhatjuk termelésünket. Azt a megnyugtató ki-

jelentést is tette, hogy az eddigi tanulságok kiérlelték azokat a terveket, amelyeknek segítségével a lisztellátás terén megszűnnek az átmeneti zavarok. Rossz termés, a mozgósított hadsereg, ugyiszintén a visszafoglalt területek ellátása idéz-

ték elő a nehézségeket, amelyeket azonban egyetlen jó hazafi sem nehézményezhet. A most folyó nagy küzdelemben csak azok a népek vizsgázhatnak jó eredményre, amelyek a lemondás terén is megállják helyüket.

Hadtapasztalatok értékelése.

A hadviselésnek ösödök óta legfőbb célja az ellenség megsemmisítése volt. Minden hadakozó fél, minden korban arra törekedett, hogy ezt a célját lehetőleg a legkevesebb veszteséggel és a legrövidebb uton érje el. E törekvések következménye volt, hogy a felek az ellenségnek mindig a leggyengébb és legérzékenyebb pontját és feületét keresték. Ez nem lehetett más, mint a felállított haderők oldala és háta.

A világtörténelem döntő csatáiban az ellenséges haderő vagy teljesen megsemmisült, vagy fogságba került, vagy oly nagyarányú veszteségeket szenvedett, hogy a harc folytatására képtelenné vált. És ha e döntő csatákat szemügyre vesszük, azt látjuk, hogy ezek nagy része az ellenség átkarolásának vagy bekerítésének az eredménye volt.

A katonai vezetés mindenkor első sorban az ellenség bekerítésére törekedett. És ha ez nem is volt lehetséges, akkor legalább a haderő szárnyát igyekezett támadni és azt átkarolni. Ezt az elvet lát-

juk érvényesülni a Napoleoni, valamint a Moltkei vezetésnél, akik e műveletek klasszikus mesterei voltak.

Minden háború az előző háború tapasztalatai és tanulságai alapján indul meg, melyet a haladás és fejlődés teremtette korszerű eszközök formálnak át és tesznek mindig változatossá és újszerűvé.

Történelmi tanulságok szerint, minden háború befejezésével hatalmas tudományos munka indul meg úgy a győztes, mint a vesztes félnél annak kikutatására, hogy mi volt a győzelem, illetve a vereség közvetlen oka és mily eszközök és újabb rendszabályok szükségessé ahhoz, hogy a jövőben a győzelem lehetsége fenntartható, illetve a vereség elkerülhető lehessen.

E kutatások leszűrt eredményei, valamint a tudomány és technika haladása hozzá azután magával azokat a kiegészítéseket, fegyvereket és elméleti, valamint gyakorlati rendszabályokat, amelyeket alkalmazva, minden háborút — kezdettől

Arcképcsarnok.

Az angolrajongók.

A torzmagyarok eme fajtájához kétféle gyászalok tartoznak. A jóhiszemű, de betegesen tulzott aggodalmaskodók és az öntudatosan gonosz lelkek. Lényegben egyforma gondolkodásuk. Az angol-szász világlátás megdönthetetlenségének csökkönyös hívei, főleg Amerikától rettegvé.

Érvelési módszerük közismert. Nagyképűsködéssel rémisztget, de felszínes és játszi könnyűséggel megcáfolható. Legfeljebb a birkaeszték bízhatnak a túllengő képzelődés és követeztetés agyszüleményeinek.

Anglia—Amerika összefogását a sopánkodóvá táptalálózással, szinte fogvaogva lágyalták, míg az idegérzésük kajánul elégedett mosollyal.

Az angolrajongók vesszőparipája a jó öreg Montecuccoli-vélemény unalmas ismételtetése. Eszerint a háború megnyeréséhez ma is három dolog nélkülözhetetlen: pénz, pénz és pénz. Már pedig a földkerekség nagyrésze pénz, aranya minden kincse évek óta Amerikába vándorol. Az ottani mammutlökések beláthatatlan ideig folytathatják, illetve támogatathatják a német-angol élethalálharcot. És ez esetben a tengelyhatalmak mérülnek ki előbb. (?)

Igy okoskodnak az angolrajongók. De mi velük szemben a pénzkérdést csak másodrendű tényezőnek fogadjuk el. Mikor megállapítjuk, hogy pénzben a tengelyhatalmaknál sincs hiány, azt is aláhúzottan hangsúlyozzuk, hogy lélekerő szempontjából pedig tetemesen nagyobb a többlet, ami inkább szükséges a győzelemhez!

Az angolrajongók mumusként emlegetik a szédületes arányú amerikai hadipart és készülődést is. (?) No, meg a kifogyhatatlan embertömeget, ami modern tájárásként a tengeren túlról Európára zudulhat. (?)

Lám, a tengelyhatalmak és szövetségeseik ettől se rettegnek. Hiszen Európa számottevő gyárai ugyszólván mind német-olasz kézben vannak, vagy legalább is részükre dolgoznak fokozódó, legyűrhetetlen iramban, mennyiségben és minőségben tulszárnyalhatatlanul! Legfeljebb megközelíteni bírhatják őket csak, még eszeveszett amerikai gyorsasággal is. Az emlegetett gépszörnyetegekre pedig még feltemetesebbekkel fognak válaszolni, ha erre sor kerül! A kiképzetlen embermülők még kevésbé számítanak a fegyelmzett, csaták özőnében kipróbált, halálmegvetően küzdő 15 milliónyi német-olasz hadsereggel szemben!

S most jön az angolrajongók leghangosabb, de leghatástalanabb viharágyuja. Hivatkozás a kifogyhatatlan bőségre élelemben s a nyersanyagok mérhetetlen garadájára és ezzel ellentétben a tengelyhatalmakat és szövetségeseit fenyegető inségre a különböző hiányok miatt. (?)

Végveszedelmet szimatoló igyekezetük e tekintetben is korlátolt. Tudják ők is, mint mi, hogy a német-olasz életér már óriási s a tökéletesedő gazdálkodás eredményeként lassan minden át-

meneti nehézség meg fog szűnni! Minek tehát falra festeni a nyomorúság ördögét? És fontolják meg csak tárgyilagosan, hogy nyersanyagokban a világ leg gazdagabb birodalma Oroszország s ez

A „BAROSS” fiók otthonavatása.

Folyó hó 29-én este az Ipartestületben 100 személyes vacsora keretében avatták fel a helybeli keresztény kereskedők hivatalos helyiségeit. Megjelent a családias ünnepen a város polgármestere, dr. Förster Kálmán kormányfőtanácsos, dr. Jánosy Ödön rendőrtanácsos, Horváth László h. polgármester és dr. Lap sánszky János, a helybeli lap szerkesztője. — Az izlésesen berendezett helyiségek megtekintése után Szathmáry Ferenc O. K. H. cégvezető, a Baross Szövetség helyi fiókjának elnöke köszöntötte a vendégeket és tagokat, ismertette az Egyesület törekvéseit, célkitűzéseit, az eddig elért eredményeket, megköszönte és továbbra is kérte a hatóságok támogatását és kérte a keresztény kereskedőtársadalom szolidáris magatartását a napról napra erősödő szervezet érdekében.

szintén támogatja kereskedelmi téren mindeféle cikkeket a tengelyhatalmakat! Végül a rosszirodulaton cinikus angolrajongókat még egy ülőkártyával hűjtjük le. Ne felejtsek, hogy Amerika felvonulásának s esetleges beavatkozásának jelentőségét megbémítja az állig felgyerkezett német-o'asz megsegítésre hűségesen kész Japán. Figyelő

A városi hatóság részéről Horváth László h. polgármester méltatta a „Baross” szellemében dolgozó kereskedőtársadalom mindinkább erősödő térhódítását és ahhoz készséggel ajánlotta fel az „idősebbek” tapasztalatait. — Az Ipartestület elnöke Zsiday István üdvözölte a testvéregyesületet és örömet fejezte ki afelett, hogy a város hatóságai segítségével felépített iparos székházban otthon talált a Baross egyesület is. — Kovács Gyula egyesületi vezetőségi tag a politikamentes, rendíthetetlen, bazafias összefogást ajánlotta a keresztény kereskedők figyelmébe.

A nagy érdeklődés és lelkesedés mellett lefolyt otthonavatás az építőnemzeti és társadalmi, fokozottabb tevékenységnek biztos zálogát jelenti.

Előtört a víz

a városi vízvezeték tüzcsapjain f. hó 27-én! Szinte hihetetlen, hogy Salgótarján városának közönsége ezentúl nem lesz kitéve annak a nagy veszélynek, amely a rossz, a kevés ivóvízzel kapcsolatban fenyegette. Sok rettegésnek, aggodásnak, betegségnek volt okozója a vízhiány, akár egészségi, akár tűzvédelmi szempontból néztük is a kérdést.

A város polgármesterének immár 1924 óta legfőbb gondját képezte a vízvezeték építése és e célból intenzív kutatást is indított a város. A vízben szegény és bányákkal telt város és közeli vidék bizony ezen kérdés megoldását megnehezítette. De a kitartó és szakavatott munkálkodásnak mégis eredménye lett s bár a nyersanyaghiány miatt nehéz időben, de a városi vízvezeték a megvalósulás stádiumába jutott.

A Fő utcán a tüzcsapokon hatalmas sugárban ömlött ki e hó 27-én a víz, amelyet valóságos csodálkozva bámultak a járókelők és nagy csoportokba verődve, szinte meghatódott lélekkel nézték a tiszta vizet, mely ha költséges is lesz, de Salgótarján városi jellegét hatalmas mértékben növeli.

A polgármester a városi képviselőtestület mindegyes tagjának kikézbcsitette a vízvezeték és szennyvíztisztító csatorna szabályrendeletének tervezetét

és a költségszámítást, hogy a legközelebb összehívandó közgyűlésen erről a kérdésről határozhassanak a városatyák, ke'lo felvilágosítás és informálódás után. A nagyfontosságú kérdést a közegészség mellett, a város és közönség anyagi szempontjai is befolyásolják, különösen pedig a szociális szempontok azok, amelyek döntően érintik a vízvezeték ügyét.

Amikor a város közönsége nagy érdeklődéssel várja a vízvezeteki díjakkal kapcsolatos költségszámítást, örömmel köszönti a kitűnő, egészséges vizet, mely — egyelőre még nem végérvényesen — már megjelent a város falai között.

Hírek és különfélek

A könyvnapok küszöbén.

Pünkösdi utáni kedden, szerdán és csütörtökön újra megjelennek a budapesti utcákon a könyvkiadók és könyvkereskedők sátrai s megtekinnek a vidéki könyvkereskedések állványai. Biztonságosabb időkben talán kritikával illethetők volna a könyvnapokat sok visszásgukért és a

hozzájuk fűződő spekulációk miatt, de a mai helyzetben, egy barbárrá változó világ közepette csak tisztelettel gondolhatunk a bátorságra, ahogy a magyar könyv a piacra kimerészkedik, azt is csak örömmel láthatjuk, hogy könyvkiadókink egyre több régi magyar klasszikust bocsátjanak a közönség elé. Tisztában vannak, úgy látszik, a nehéz időkkel, melyekben magunkat nemcsak fegyverrel kell erősítenünk, hanem bátorsággal és kitartással is, melyet szellemi és nemzeti múltunk emlékeiből meríthetünk. Amugyis örökös és jogosult a panaszkodás: nem olvasnak eleget nálunk s ha olvasnak, akkor csak selejtet s a közönség és a magyar irodalom értékei között koránt sincsen akkora kapcsolat, mint Európa egyéb országai-ban irodalom és társadalom között. Arra kellenek tehát a könyvnapok, hogy a könyv és társadalom kapcsolatának szükségét hangsúlyozzák a modern propaganda eszközeivel s a közönséget ráébresszék a könyv fontosságára.

Egy elferdült korszellem ellen nincsen jobb és biztosabb védekezés, mint a könyv, mely erősebb a fegyvereknél, s mely ma az európai összetartozás és emberi közösség még el nem szakadt kapcsolata. Tul batárokon, tul blokádokon, gyilkos fegyvereken, mégis egyetlen közösség vagyunk az európai szellem nagyjainak szeretetében és eszméik kultuszában. Ezeket az eszméket köteleességünk továbbadni a mostani viharos idoszakon át egy jobbik nemzedék felé s köteleességünk ápolni benne mindazt, ami emberi, isteni, szép és örök. De legfőbb köteleességünk ápolni és őrizni a magunkét! Egy kis nemzet csak az irodalom, csak a nemzeti nyelv s az általuk folytatódó hagyomány által lehet önálló egység a tülekedő népek között, különösen a népek versenyének mai borzasztó korszakában.

Történelmünknek lehetnek nagy fegyveres és háborús idoszakai, de végeredményben mégis csak a nemzeti nyelv és a nemzeti irodalom tartotta fenn Magyarországot sötét századokon át. Nemcsak a háborús dicsőség, de a szellem és az irodalom dicsősége is igazi nemzeti büszkeség: ma még inkább az, mint azelőtt. A nemzeti nyelv és a nemzeti irodalom folytonosságát pedig egyedül az irodalom, a könyv és a társadalom állandó kapcsolata biztosíthatja. Ha nincs nemzeti irodalom és nincs magyar könyv, kihal a magyar öntudat. Társadalmunk bizonyos rétegeiben ugyanis igen kevés becsülete volt az utóbbi időkben a magyar könyvnek és irodalomnak, írás, olvasás és könyv gyanus és idegen volt ezek között. S amely rétegek tartózkodtak eddig jól temperált, előkelőnek mimelt irtózatokban és szellemi eltunyulásukban a magyar könyvtől, azok a rétegek voltak legbiztosabb talaja mindenféle zavaros ideológiák magyartalan terjedésének is. Így lesz a magyar könyv fennmaradásunknak harcok eszköze is.

Egyre több könyv kellene népünknek, hogy megismerje nagy költőiben és íróiban önmagát s hogy öntudata tulemelkedjék a vegetatív valóságokon. Világnézet, magyar világnézet kell egy új „korszellem” jegyében? Nagy költőinknél és íróinknál megtaláljátok e kérdésre a feleletet. A felelet a szabadság és az emberiség javára dönti el a mérleget: a magyar könyv a szabadság és az emberiség szószólója s közvetve a könyvnapok is, ha méltók akarnak lenni önmagukhoz s a magyar szellem törvényeihez, a szabadság és emberiség ünnepei kell, hogy legyenek.

—y—h.

Egyházi kinevezések. Bubnics Mihály rozsnói püspök előterjesztésére a székeskáptalan tagjai közül dr. Privitzky Gyula kanonok plébánost pápai prelátussá, dr. Cservenka Béla pápai kamarás, theológiai rektort kanonokká és dr. Póbozsnay Róbert irodaligazgató kanonokot általános püspöki helynökké nevezte ki a római pápa. A kinevezések az egyházmegyében osztatlan örömet keltettek, mert ezek úgy nemes papi hivatás, mint kiváló képesség szempontjából méltó egyéneket értek. Városunkban már több ízben jártak hivatalosan a most magas elismerésben részesült egyházi vezetőférfiak, akiknek ezalkalomból is melegen gratulálunk!

Személyi hír. Dr. Horváth György és jékei dr. Balogh György kir. járásbírák Budapestre a helybeli járásbíróshoz helyeztettek.

Esküvő. Ralfay Lajos és Benkó Katóka május 25-én tartották esküvőjüket Jobbágyin. (Mindem külön értesítés helyett.)

formájában — az előző formájától megkülönbözteti.

Ha szemügyre vesszük a századunk eleje óta lezajlott háborukat, akkor a nagyhatalmak szembenálló milliói tömegeinek hadműveleteinél elsikkadni érezzük azt a rendkívül fontos törekvést, hogy az ellenfél erejét bekerítve, megsemmisítsék. Vajjon mi idézhette elő ezt a látszati változást és mely körülmények hozták azt magukkal?

Az 1904-1905-iki orosz—japán háború milliói tömegekkel indult meg. Az orosz katonai vezetés ama hadászati alapelve mellett indította meg ezt a háborút, hogy a csaták alatti bizonytalanság és várható meglepetések ellonsúlyozására minél erősebb tartalék visszatartása szükséges. Ezzel szemben a japán hadvezetés azt az alapelvet követte, hogy lehetőleg az összes alkalmazható erőt fel kell használni arra, hogy az ellenfél szárnyai tulszárnyalhatók legyenek. Ennek a harcmodornak alkalmazásával el is érték, hogy az oroszok — szárnyaikat féltve — mindig visszavonultak anélkül, hogy tartalék erejüket igénybe vették volna. Ebből a tényből Csicsericics vk. ezredes, a Monar-

chia oroszországi katonai attachéja azt a következtetést vonta le, hogy milliói haderők alkalmazásánál az egész haderő bekerítése, — a hatalmas kiterjedés és az ehhez viszonyított korlátolt mozgás következtében — nem lehetséges, tehát a siker elérésére célravezető egyedül az ellenséges szárnyak tulszárnyalása lehet.

Hötzendorfi Conrad a Monarchia részéről magáévá tette Csicsericicsnek megállapításait és a Monarchia erőt a megállapításokból szűrt tapasztalatok alapján vonlatta föl. Ezeket látjuk érvényesülni Conrad 1914-es terveinél; ahol a vezérgondolat mindig abban a törekvésben csucosodott ki, hogy a haderő egyes részeivel — a kedvező helyzetet és időt kihasználva — az ellenség részerejét megverje, majd az ellenség másik részereje felé fordulva, azt szárnyon találja és verje meg. Az erők egyenletes eloszlása mellett ez a szárnyra való törekvés jutott mindig kifejezésre Conrad 1914-es mozgó hadműveletei alatt.

Schlieffen német vezérkari főnök ezzel szemben a megsemmisítés klasszikus formája mellett tört lándzsát és a „Can-

kerítés megsemmisítő erejét emelte ki és tüntette fel, mint a döntő győzelem eszközt. Franciaország elleni tervét ennek megfelelően építette fel. Tervét ifj. Moltke azonban felhigította a Conrad által követelt egyenlő erelosztás formája szerint s így abban a legfontosabb alapgondolat, a hatalmas jobbszárnyal végrehajtott bekerítő művelet leolvadt egyszerű e önyomulással, ami természetesen döntő sikert nem eredményezhetett.

Az áttörési csaták már a tengerekig megnyult arcvonalak kényszerű következményei voltak, mert már csak ezáltal adódhatott mód arra, hogy az arcvonalak mozgásba hozva, gyors döntést kényszerítsenek ki. A döntéshez azonban hiányzott már mindkét félnél a szükséges erő és azoknak átütő mozgékonyasága.

Ezzel szemben a mai német hadvezetés visszatért az ősi elvhez és megteremtette a páncélos seregestekben azt a hatalmas eszközt, amely a világgháborús mozdulatlanúság tehetetlenségét leküzdve, hatalmas tulsúly képzsével áttört és bekerítette az ellenfél erejét és azt megtörve, gyors megadásra kényszerítette. Ez a német hadvezetés leghatalmasabb sikere.

Hősök napján

Eljegyzés. Galaczi és illyei Buda Évát, (Körmendy Tibor okl. gépészmérnök-főfelügyelő nevelt leányát) eljegyezte Schiffer János áll. keresk. iskolai tanár. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Esküvő. Tompai Vera és Mészáros Ferenc homokterenyi körjegyző 1941 május hó 27-én kedden délután 7 órakor tartották esküvőjüket a kecskeméti piaristák templomában. Gratulálunk.

Halálozás. Özv. Ember Mihályné, szül. somkútfalvi Nyisztor Janka életének 73. évében, május hó 21-én, Baglyasalján elhunyt. Temetése május 24-én volt a salgótarjáni ravatalozóból nagy részvét mellett. Az elhunytban Szerencsy Zoltánné, szül. Ember Erzsébet bányatársulati tanítónő és dr. Ember Kálmán m. kir. bányahatósági tanácsos édesanyjukat gyászolják.

Ruzsik Rezsőné, szül. Balázs Antónia, Ruzsik Rezső nyug. bányatársulati központi tisztviselő neje, május hó 21-én, életének 70. évében, Budapesten elhunyt. Temetése május 24-én volt nagy részvét mellett a farkasréti temetőben. Az elhunytat városunkban is kiterjedt rokonság gyászolja.

Uj üzlet. Élénken figyeli a salgótarjáni keresztény társadalom a város Fő utcáján ujonnan felállított műszaki üzlet sorsát. Most ezen üzlet a kirakatába tette a „keresztény üzlet” táblát. A Baross Szövetség összes tagjai tiltakoznak ezen merész lépés ellen, mert hiszen köztudomású, hogy a Baross Szövetség és az Ipartestület éppen az ellenkező indok alapján kérte a kiadott iparendély vizsgáztatását. A „keresztény üzlet” táblát a Baross Szövetség fiókjának kezdeményezésére tették ki a salgótarjáni, kizárólagosan Baross tagok és nem engedjük cégüknek kitenni azt, amire ma már minden keresztény kereskedő büszkeséggel tekint. Egyelőre figyelmeztetjük a szóban forgó céget, hogy a „keresztény üzlet” kiírást távolítsa el kirakatából, mielőtt erre kényszerítenék. Baross Szöv.

Gyermekeletpótlásának kérdésével foglalkozik városunk vezetői és ha alkalmas családok megfelelő számban jelentkezni fognak és a felügyelet, — arra hivatott felügyelő vállalni fogja: az intézmény haladék nélkül megvalósulhat. Értesülésünk szerint jelentkezők a városházán az árvaszéknél teendők meg már 6 hónapos kora csecsemők gondozása is vállalható. Az ellátási díjak a gyermekek életkorához mérten 7—11 pengő havi összegben vannak megállapítva. — A ruha és egyéb járandóságokat a menhely adja. A telep felügyelő, megfelelő iskolai képzettségű és reátermelt nők lehetnek és díjazásuk havi 32—110 P-ig terjed aszerint, hogy hány kihelyezett gyermek felügyeletét látják el. Akik a felügyelői megbízást vállalnák, helyesen teszik, ha képesítésük igazolása mellett az árvaszéknél érdeklődnek. —

Ami ma meglehet, náhalassza holnapra, mert június 5-én van a m. kir. Államsorsjáték húzása, a ha elfelejti megvásárolni a sorsjegyet, ugyan nem vehet részt, pedig a főnyeremény 40.000 ar. P.

Páratlan sportünnepély a 40 éves SSE-nél.

A f. hó 31-én szombaton este fél 8 órai kezdettel az Acélgyári Olvasóegylet nagyteremében a Salgótarjáni Sport Egyesület 40 éves fennállásának alkalmából táncpalán egybekötött sportünnepély lesz.

Az ünnepélyen a magyar vívó és birkózó sport legjobbjai közül az alábbiak vesznek részt:

Vívók: Gerevichné Bogáthy Erna, kilencszeres magyar bajnok, olimpiai III. helyezett. Bartha Magda, magyar női tornabajnokság II. helyezettje. Zsábka Magda, magyar női tornabajnokság IV. helyezettje. Göndis Ingeborg, magyar bajnokság III. helyezettje. Bay Béla dr., olimpiai III. helyezett, magyar bajnok. Duonay Pál, Európa-bajnok, magyar tornabajnokság győztese, Gerevich Aladár világbajnok. Kovács Pál, főiskolai világbajnok, többszörös magyar bajnok. Diénes Ödön, százados, közismert katonai versenyző. Fehér Kálmán, hadnagy, közismert katonai versenyző. Berczelly Tibor világbajnok, Európa tiszti bajnok. Hennyey Imre főiskolai világbajnok.

Birkózók: (Görög-római és szabad-

városunk közönsége méltóságteljes és komoly ünnepélyességgel áldozott a világháború és újabb hősi halottak dicsősége és áldozatos emlékének.

A május hónapnak utolsó vasárnapján gyászfátyolos nemzetiszínű lobogódiszt öltött a város.

Az országzászlóhoz reggel 8 órakor vonult ki az öreg frontarcos gárda.

Délután 10 órakor hatóságok, hivatalok, katonaság, iskolák és közönség istentiszteleteken vett részt.

Negyed 12 órakor a főtéri Hősök szobra elé a katonai állomásparancsnok, a polgármester és frontarcosok babékoszort helyeztek.

Ugyancsak koszorút helyeztek el a 25-ös emlékműnél.

Ezután megkezdődött a rövid, de szívbemarkoló, szép ünnepség a Főtéren,

A Salgótarjáni Róm. Kat. Leánygimnázium előkészítő-tanfolyam

a jövő tanévben tovább folytatja működését. A felettes tanügyi hatóságok erre az engedélyt már megadták. Így a tanfolyam szeptember hó 1-én megkezdte második évét. Az érdeklődés a város közönsége körében egyre fokozódik. Több vidéki szülő figyelmét is felkeltette már a tanfolyamon való iskoláztatás kérdése. Ezért a vezetőség, illetve a fenntartó egyházi hatóság szélesebbkörű intézkedéseket tett ennek sikeres működése érdekében.

A Szent Erzsébet Nőegylet népnepélyére adakoztak:

Hangya: 2 drb. társasjáték, 1 baba, 1 mackó, játékpisztoly, házinyomda. Dr. Chorin Ferenc Bpest 150 P. Püspöki iroda 5 P. Sz. Ferencrendi Zárda — Szentkut 5 P. Győre Sándorné 1 ü. málnaszörp Győre Sándor 1 cseresznyefadoboz. Keszler Erzsébet 1 kézimunkakácsa. Salgótarjáni bánya 2 drb. gyurótábla, 2 drb. sodrófa, 3 drb. zsámoly, 5 drb. husvágó deszka, 5 drb. baluskaszagató, 1 kis teknő, 1 virágárvány, 3 drb. husverő. Kuchinka Anna manikűr készlet. Szűcs Róbertné 10 P. Özv. Sala Vencelné italos nyomó. Bánházi Jakabné Süteményes tál. Özv. Csaszlava Ignácné bonbonier és kézimunka. Kiss Lajosné Hatvan, 10 P. Hutter Bpest 5 P.

HALÁSZSÁTORBA ADAKOZTAK: Korompay Lajosné. Özv. Sala Vencelné 6 drb. Hunyár Ádámné 5 drb. Dr. Schmiedt Sándor Bpest 10 P. Körmendy Tiborné kis öntözőkanna. Wahlerné egy tálca, egy csésze, tányérkával. Bieber Károly 12 drb. kis kép, egy váza, lombfű rész kereszt. Eredicsné 2 üveg Brandy,

ahol Gáldy alezredes állomásparancsnok fogadta a kivezényelt katonaság tisztelését.

Az acélgyári zenekar Himnusa után Szigligeti Béla levente szavalta el Molnár Jenő mélyértelmű és szociális tüztől lelkes versét, nagy hatással. — Majd Röder Alfréd igazgató tanító, tart. tiszt mondott közismert szónoki készséggel ünnepi beszédet, az utóbbi 3 esztendő országgyarapodó történelmi eseményeiről és újabb hősi halottjairól. — Ezután Patay István cserkészvezető Rózsás József „Honvédróham” c. megrázó versét szavalta el kitűnő képességgel. — Befejezésül az acélgyári zenekar a Hiszekegygel fejezte be a katonaság ünnepségét, mely után a kivonult szuronyos és rohamisas katonaság, cserkészek és leventék díszmenetben vonultak el a Hősök szobra előtt.

IGAZ

ami igaz, egy főnyeremény nagy szerencse! De hogy módunkban legyen nyerni, vegyünk idejében 3 P-ért egy egész, vagy 150-ért egy fél jótékony célú állami sorsjegyet, mellyel a következő összegeket nyerhetjük:

40.000 ar. P

főnyereményt.

vagy:

20.000 P, 10.000 P, kétszer 5.000 P, négyszer 2.500 P, hatszor 2.000 P, huszonnégyezer 1.000 P, összesen 24.000 nyereményt 348.000 P értékben.

Kapható osztálysorsjegy főúrsítónál és a dohányzószékben.

Húzás június 5-én.

10 P. Kuchinka Béla egy festett berámázott kép Zpálfalvai üveggyár 20 P. Darvas Zoltán 1 ü. kölni. Dombi Andor 2 ing, 3 nyakkendő, egy kis fiu joppet. Szántó Imre egy hópalack. Buckó Gáborné egy ü. szilvórium, egy nagy festett kép. Franck Henrik és Fia Bpest Malátá és Franck kávé. Rauchwenger Jenő 10 doboz „Salgó” tisztítópó, 10 drb. szabon pótszappan. Niederland Gyuláné 10 P. Friedmann Testvérek 3 drb. sportsapka. Végli Kálmánné 2 könyv. Patay Lajos és István 5 P. Dr. Jánossy Ödönne egy nagy seprő, özgerincstű, reszelő, ruhakefe. Halás köszönettel nyugtázza a Rendezőség.

Tudnivalók az árvízkárosult gazdák földadójának elengedéséről.

A magyar kormány legújabb rendelkezése lehetővé teszi, hogy az árvízkárosult gazdákat mentesítsék az idei földadó fizetése alól. A pénzügyminiszter 110 326/1941. IX. a. számú rendelete háromféle vízkárt szenvedett gazdát, illetve földterületet különböztet meg.

Az 1941. évre előírt földadót és járulékait teljes egészében törölni kell, ott ahol az árvizek és belvizek nemcsak ezidén, hanem már 1940-ben is pusztítottak s így a terület két éven át nem hasznosítható. Ezeket a földeket 1941-ben gazdaságilag használhatatlan, tehát földadó alá nem eső területeknek kell tekinteni.

A hatóságok bizonyos esetekben zsilipeket bezártak és védőtöltéseket átvágtak, hogy gazdaságilag nagyobb fontosságú más területeket az árvízről megmentsenek. Így viszont egyes területek víz alá kerültek, méltányos tehát, hogy e területek gazdáit is mentesítsék teljes egészében az 1941. évi földadó és járulé-

kainak fizetése alól. Ez a mentesítés azonban csak arra az esetre szól, ha az elárasztott területek a folyó gazdasági évben mazógazdasági termelésre valóban nem alkalmasak. Ha bizonyos mértékig hasznosíthatók, akkor csak adómentesítésnek van helye.

Azok a gazdák, akiknek földjeit 1940-ben nem öntötte el az ár, de 1941-ben víz alá kerültek, 50%-os földadó elengedésben részesíthetők, szintén abban az esetben, ha földjeiket ezekben már nem tudják megmunkálni. Ilyen 50%-os adóelengedés a rendszeresen vizjárta területekre is engedélyezhető.

A rendelet akként intézkedik, hogy a vízkárt folyó évi június hó 15-ig be kell jelenteni, falvakban a községi előjárásnál, városokban pedig az adóhivatalnál. Az adótorlást a pénzügyi hatóságok helyszíni vizsgálat alapján, annak eredménye szerint rendelik el.

A Szent Erzsébet Nőegylet jótékony célú, tárgysorsjátékkal és műsorral egybekötött Népnepélyét

1941. évi június hó 1-én (pünkösd vasárnapján) délután tartja meg a városi Liget-vendéglőben, melyre a város és környékének áldozatkész közönségét szeretettel meghívja az Elnökség. Kezdeté délután 3 órakor Beléptidő 20 fillér. Műsoron szerepel:

1. Májusfa tánc. Táncolják a polgári leányiskola következő növendékei: Barcs Magda, Bérczi Éva, Csernok Ildikó, Csákváry Otília, Cs. Nagy Magda, Dergovics Edit, Mészáros Marian, Solymosi Lenke, Skuta Éva, Pártényi Mária, Praznovszky Magda, Várkonyi Ágnes. Betanította: Kordás Etelka polg. isk. tanár. Kisér: Vilezál Richárd és Harmat Árpád. 2. Kórály: Cigányairató, Kórály: Süket sógor, Népdalok. Énekl: a polgári

iskola énekkara. Vezényel: Nagyné Kovács Flóra polg. isk. tanár.

Szórakoztató zenét a „Jó szerencsét tánczenekar” szolgáltat. Gyermekek szórakozása: Halászsátor. A tárgysorsjátékon szébbnél-szebb, értékes nyereménytárgyat sorsolnak ki. Sorsjegyek darabonként 20 fillért a nőegylet vezetőségi tagjainál és a MÉP irodában (Füleki u. 11.) még kaphatók. Lesz fatányéros, guilyás, virsli, sütemény, pezsgőfröccs, fagyalt, fekete-kávé, bor és sör.

Talált tárgy. 1941 május 20-án a város területén fülbevaló találtatott. Igazoltt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál a hivatalos órák alatt átveheti.

Tavaszi napfény

szeplőssé teszi.

AZ ARCBŐRT

Szeplőjét,
májfoltját
eltünteti a

SZÜCS-FÉLE

SZEPLŐKRÉM

KAPHATÓ:

SZÜCS RÓBERT

"Magyar Korona" gyógy-
szertárban, Salgótarján.

A Szent Erzsébet Róm. Kat. Nőegylet népiünnepélyére a következő adományok folytak be: (Folytatás.) Dr. Förster Kálmáné 1 ruszin váza, Horváth Gyuláné 2 drb. tombolatárgy, Horváth Gyuláné egy likőrös üveg, egy doboz asszonydícsért, egy szappan, cseresznyemagoló, fogkrém, lev. lap, 4 drb. szalvétagyűrű, egy csomag radion, Kubinka Gyuláné 2 drb. váza, Salgótarjáni Üveggyár 6 személyes teáskészlet, 6 sz. feketekávékészlet, 6 sz. vizeskészlet, 6 sz. boroskészlet, 6 sz. likőröskészlet, 6 sz. téstáskészlet, 6 sz. gyümölcsös-készlet, 3 drb. hamutál, Neuhold Antalné 6 sz. söröskészlet, Salgótarjáni Acélgár 12 drb. házi és kertí szerszám, Adorjáné 5 kg nullásliszt, Villányiné 5 kg nullásliszt, Keszler Erzsébet kézimunka cica, özv. Véhovszkyné 1 cukortartó, 1 diszpohár,

Kastanek Rezsóné 1 kézimunka terítő, Schmolli 10 P. Korompay Lajosné 2 drb. selyemrefestett kép, Sey Tamásné 1 drb. selyemrefestett kép, Schreiner Jenőné 1 kézimunkaterítő, Szent Erzsébet Nőegylet ajándéka 10 drb. baba, készítette Mártonné Bechne Ilonka. Halászsátorba adakoztak: Sey Tamásné 5 drb. tárgy, Schreiner Jenőné 4 drb. tárgy, Kraft Jenőné 9 drb. tárgy, Véhovszky Istvánné 4 drb. tárgy, Hunyár Adámné 2 drb. tárgy. A füleki játék és zománcgyár igazgató-sága Nőegyletünk kérését a legnagyobb jóakarattal meghallgatta s nagy mennyiségű zománc és játéktárgyakat bocsájtott rendelkezésünkre igen kedvezményes áron. A nemes adakozásokért, ezúton mond hálás köszönetet a Szent Erzsébet Nőegylet.

Talált tárgy. 1941 évben április hó 27-én a város területén különféle ruhaneműt és élelmiszert találtak. Igazolt tulajdonosa a hivatalos órák alatt a rendőrkapitányságon átveheti.

Siketnéma gyermekek felvétele. Az Izraelita Siketnémák Országos Intézetébe felvételt nyerhetnek mindkét nembeli, ötödik életévüket betöltött siketnémán született és később megsiketült gyermekek. A felvételért folyamodó kérények az intézet igazgatóságához címezendők. A kérvényhez csatolandó a gyermek születési és himlőoltási bizonyítványa. Szegény gyermekek ingyenes felvételért folyamodhatnak. Ez esetben a kérvényhez szegénységi bizonyítvány is csatolandó. Közelebbi felvilágosítást az intézet igazgatósága (Budapest, XIV. Mexikói-ut 60/ad)

Intézkedések a mezőgazdasági termelés biztosítására és az új termés igazságos elosztására.

A szokatlan téli és tavaszi időjárás következtében az ország számos területén sok szántóföld került víz alá és így részben a talajvíz és az árvíz, részben pedig a vetés egyéb akadályai miatt anynyira megkésték a munkálatok, hogy most kell gondoskodni azok pótlásáról. A földművelésügyi kormány ezért köles- s mohar vetőmagkációt indított és azt ajánlja a károsult gazdáknak, hogy lehetőleg kölest és mohart vessenek, ahol annak lehetősége meg van.

A köles és mohar vetőmagkációban a 20 holdnál, kivételesen 100 holdnál nem nagyobb birtokokos vehetnek részt, akik a belvizek és áradások okozta késedelem következtében a tavaszi vetési munkálatokat elvégezni nem tudták s a szükséges vetőmaggal nem rendelkeznek. A kiosztott vetőmagot december 15-ig kell visszafizetni. A visszafizetési ár 1 pengővel alacsonyabb, mint a középminőségű köles és mohar Budapestre megállapított ára. A vetőmagot a községi előjáróság útján a vármegyei gazdasági felügyelőségektől kell kérni.

A csépléssel kapcsolatban fontos kormányrendelet jelent meg. A rendelet az új termés arányos szétosztását készíti elő. E célból előírja, hogy be kell jelenteni a gabonacséplésre alkalmas vagy arra alkalmassá tehető minden cséplőgépet (te-

bát azt is, amelyet a gazda saját gabonájának cséplésére vagy bérceplésre használ). A bejelentéseket a községi előjáróságtól (polgármestertől) kapott nyomtatványon 15 nap alatt, tehát június 8-ig kell megtenni a Közelelmezési Hivatalnak (Budapest, V., Nádor-utca 27.).

Általában tilos lesz kéziérvél vagy nyomtatással csépleni. Indokolt esetben azonban ez alól felmentést adnak. Akik gépi erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgéppel kívánják gabonát csépleni, egy héttel a cséplés előtt kötelesek lesznek ezt a Közelelmezési Hivatalnak bejelenteni. A bejelentésben meg kell adni, hogy a saját gabonájukat akarják-e csépleni, vagy bérceplést végeznek-e. A cséplőgép-tulajdonosok a cséplés eredményeiről könyvet kötelesek vezetni.

A rendelet egyik legfontosabb intézkedése az, hogy be kell jelenteni 15 nap alatt mindazokat a gabonarakatárakat és magtárakat, amelyeknek befogadóképessége az 500 métermázsát meghaladja. Azokat a raktárakat, amelyeknek befogadóképességére 100 métermázsánként 15 katasztrális hold esik, nem kell bejelenteni.

Ezek az intézkedések a termelés fokozását és a termésnek mindenkire nézve igazságos elosztását célozzák, a gazda tehát az országgal és a maga érdekeivel szolgál, ha pontosan eleget tesz az előírásoknak.

Összeszedik az erdélyi világháborus harctereken a vashulladékok.

A német-francia régi csaták színhelyén hatvanmillió kiló vasat bányásztak ki.

Az 1914-18-as világháború után az egyes harcterek birtokában lévő állományok bérbeadták azokat a területeket, amelyeken hosszú hónapokon keresztül folytak a harcok. Éveken keresztül valóságos bányászták a rombadólt állások és lövészárkok környékét. Hogy milyen nagymennyiségű vas- és fémhulladék került ki a harcmezőkből, misem bizonyítja jobban, mint az, hogy külön iparvasutakkal szállították el az osztályozott srappelhüvelyeket, töltényeket és egyéb vasból, rézből, acélból, fémhulladékból készült felszerelési tárgyakat, konzervdobozokat, stb. a feldolgozó telepekre.

Verdun, Ypern, Somme, Arras, Chemin des Dames mezőin megindult a világháború után az ottmaradt anyagok összegyűjtése. Közvetlen a világháború

befejezése után kezdődött a munka, de még a harmincas években is folyt a bányászat. Becslések szerint mintegy hatvanmillió kg. vasat és fémeket sikerült összegyűjteni, de természetesen figyelembe kell venni, hogy nem minden harctéren folyt a gyűjtési munka.

A volt közép-európai harctereken eddig nem volt ilyen szervezett gyűjtési munka. A román uralom alatt egyesek magánkezdemenyezésből megkezdtek a bukovinai határhoz közlekedő területeken az anyagok összegyűjtését. Ez azonban nem vezetett sok eredményre. Miután a beérkezett jelentések szerint nagymennyiségű vas és fém van az erdélyi határterületek világháborus harctereiben, a Fémgyűjtő most a hatósági hozzájárulás után megkezdte az anyagok összeszedését.

Nyomatott "A MUNKA" nyomdában, Salgótarján.

SPORT

MVSC—SSE 6:2 (3:1)

SSE pálya.

300 néző.

Vezette: Tóth K.

Mérkőzés előtt kiadós zápor verte el a port, de a mérkőzés kezdetére elvonultak a fellegek.

MVSC: Kövesfalvi — Bán, Kézi — Szabó, Ivánkó, Török — Balajti, Márton, Győr, Kovács, Farkas.

SSE: Bali — Kontár, Sümegi — Kovács, Takács, Trubianszki — Langár, Tóbiás, Szabó I., Szebehelyi Szabó II.

A 8. percben jut az első gól Győr rugása nyomán a SSE kapujába 1:0. A 14 percben előbb Trubianszki, majd Takács rándult lábbal biceg le a pályáról. Pár perc múlva visszajönnek, de csak statisztálnak tovább. A 20. percben Márton kicszelezi Sümegit és gólt lő. 2:0. Egy perc múlva Farkas szögletrugását Szabó zavartalanul befeljei 3:0. A 30 percben Langár a 16-oson Szabó I. elé talál sz-

badrugásból és Albi nem hibáz. 3:1.

A II. félidőt már Trubianszki nélkül kezdi a SSE s már az 1. percben eredményesen. Szabó I. egyéni lefutás után védhetetlen gólt lő. 3:2. Az MVSC főkéntben játszik a csonka SSE ellen. A 20. percben Balajti lő gólt. 4:2. A 21. percben Bán 11-est lő a SSE ellen, de Bali vetődve kivédi. A 35. percben Győr kijátssza a bekkeket és 5:2. A 36. percben Kovács állítja be a végeredményt.

Szögletarány: 5:4 a SSE javára.

Az amugy is tartalékosan kiálló SSE-t a balszerencse is sújtotta. Takács és Trubianszki sérülése folytán majdnem végig csak 9 épkezláb emberrel játszott.

Említsék érdemel Tóbiás, Szabó I. és Szebehelyi a SSE-ből, Bán, Győr és Török az MVSC-ből.

SZOLNOK—SBTC 5:0

Az amugy is jóképességű szolnoki csapatnak az erősen tartalékos, gyenge utánpótlású SBTC nem tudott komoly ellenfelévé lenni. Szolnoki eredménye után

a bajnoki táblán is lejjebb csuszott egy hellyel, a kiesés elől azonban még mindig van menekvés.

APOLLO MOZGÓ

Szombaton 5, 7 és 9, vasárnap 3 5, 7 és 9, hétfőn 3, 5, 7, 9 órakor

BEÁTA ÉS AZ ÖRDÖG

Főszereplők: Szörényi Éva, Páger Antal. Kiegészítésül: **MAGYAR világhíradó.**

Kedden 6 és 8 órakor

MARADJ!...

(DÖNTŐ éjszaka.)

DRÁMA Fősz.-ben: Pola Negri, Petrovics Iván, Sabine Peters. Kieg.: **HIRADÓ.**

Szerdán 6 és 8 órakor,

csütörtökön 6, 8 órakor

Halhatatlan keringő

(Strauss muzsikál.)

Kiegészítésül: **UFA és LUCE híradó.**

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától. 8542/1941. szám.

Tárgy: Az 1941/42. tanévre szóló beiratások közhírre tétele.

HIRDETMEYNY.

Közhírre teszem, hogy az állami elemi népiskola gondnoksága az 1940-41. tanév utolsó tanítási napjául folyó évi június hó 7-ét tűzte ki. Az évrő vizsgát folyó évi június hó 9-én, az évrő ünnepélyt és háládó istentiszteletet pedig folyó évi június hó 11-én tartják az iskolák.

Az 1941/42. tanévre szóló beiratások a folyó évi június hó 13-14. napjaira tűzettek ki. A pótbéiratás határidője szeptember hó 1-2.

A beíratáskor minden tanuló f p beíratási díjat köteles fizetni.

Salgótarján, 1941 május hó 20-án.

A polgármester helyett:

Horváth sk.
v. tanácsnok.

Tavaly negyedmillió ember utazott félárú jeggyel fizetéses szabadságra

Varga József iparügyi miniszter ebben az évben is idejekorán intézkedett, hogy azok a munkások, akik fizetéses szabadságukat nem a lakóhelyükön töltik, elutazásuk, valamint hazatérésük alkalmával az államvasutakon félárú jegykedvezményben részesüljenek. A kedvezmény kiterjed a feleségre és a 14 évnél nem idősebb gyermekekre is, ha azok az igényjogosult családtagok egyúttal utaznak. Igényjogosultak azok az ipari, kereskedelmi, bányászati és kohászati, üzemelési, vagy vállalatban alkalmazott munkások, ideértve a tanoncokat is, akik fizetéses szabadságukat a 3000/1938. Ip. M. számú rendelet, illetve a tanoncoknál a 1936: VII. törvények alapján kapják. Az igényjogosultság és a személyazonosság igazolá-

sára, valamint az utalványok és arcképes igazolójegyek kiállítására ugyanazok az előírások érvényesek, mint az elmúlt esztendőben. A menetdíjkedvezmény december 15-éig terjedően már igénybe vehető.

Az iparügyi miniszternek ezzel a rendelkezésével az akció, amely a magyar munkástársadalom megfelelő helyén való üdülését és erőtgyűjtését igyekszik megkönnyíteni, immár harmadik évébe lép. Hogy maga a munkásság is mennyire értékeli az akciót, arra jellemző, hogy a félárú menetdíjkedvezményt az elmúlt évben, noha a körülmények közismerten kedvezőtlenek voltak, 124.900 munkás vette igénybe kerekén 250.000 hozzátartozójával.

Megjelent a HID páratlanul érdekes pünkösdi száma! Zilahy Lajos „Vádolt vagyok” címmel írt cikket. Féja Géza bácskai utinaplóját közli, Szvatkó Pál Budapest új arcáról írt felteendő megfigyeléseket. Folytatódik Tamási Áron gyönyörű regénye a „Magyari Rózsafa.” Novellákat írt: Móricz Zsigmond és Molnár Kata, Veres Péter krónikája, Németh László könyvkritikája, Nagy Lajos rádiókritikája, József Jolán és F. Rácz Kálmán filmkritikái mellett érdekes képes riportokat közöl a pünkösdi szám a világegyetemről, Beszélgetést a legöregebb Nobel-díjas tudóssal, Hunyady Sán-

dor megemlékezését Rippl Rónay József 80. születésnapjáról, fotóriportot a Bagdad-i lövészgyőről, beszámolt az ungvári művészi hétről Az asszonyoknak szóló külön részben: érdekes divattudósítás, az inyesmester pünkösdi utasításai, rejtélyek, érdekes pályamunkák stb., stb. A HID főszerkesztője: Zilahy Lajos, felelős szerkesztője: Kállay Miklós. A pörpörp kiállítású hetilap kapható minden újságárúsnál. Mutatványszámot késszéggel küld a kiadóhivatal: Budapest VII., Erzsébet krt. 7. Előfizetési ára: negyedévre 6 P, fél évre 12 P, egy évre 24 P, mely havonta 2 pengőjével is fizethető.

Nyomdatulajdonos: Vég Kálmán.